

Jens Kihl | Kjetil Magne Sørenes
politikk@klassekampen.no

POLITIKK

Båtsfjord

■ Kom igjen: Vi snakkar for lite om valresultatet i kommunevalet i Båtsfjord i 2007. Kva veit du om Båtsfjord, egentleg? Kommunen er i rask vekst, og har ein innvandringsprosent på nivå med Oslo og Drammen. Slik har det ikkje alltid vore, men det

er ei anna soge. Fem parti stilte i 2007 til val i kommunen med litt over to tusen

innbyggjarar: Ap, Høgre, SV, Sp og Frp. Ved valet fire år tidlegare hadde Ap fått komfortable 63,3 prosent av røystene. Men så skjer det noko:

■ Allereie på vårparten 2007 braut ein person ut av Ap – medan han var nominert på Ap-lista. Han blei likevel valt inn i kommunestyret, og snart fekk han følgje av nok ein representant. Slik gjekk det til at Ap kunne få 54,7 prosent av røystene – og likevel tape fleirtalet i kommunestyret. Inn på arenaen stig ein kar med åtte års røynsle i kommunestyret. På dette tidspunktet driv han Båtsfjord Reiseservice, men blei i mars 2007 nominert som ordførarkandidat for Båtsfjord Høgre. Han heiter Frank Bakke-Jensen, og klarer å lande ein temmeleg spektakulær avtale med opposisjonen: Ein av dei to utbrytarane heldt seg heime under ordførarvalet slik at ein lojal Ap-representant kunne røyste. Men det var til liten nytte all den tid ein annan Ap-representant braut ut og røysta på Bakke-Jensen. Saman med dei fire kommunestyremedlemene frå Høgre og dei to frå Frp blei det fleirtal. Vips: Raudt fleirtal – blå ordførar. Og varaordførar, faktisk.

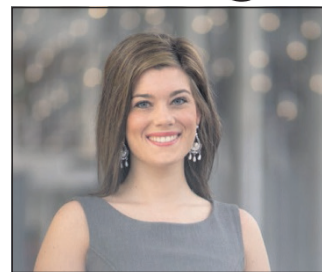
■ To år seinare er Bakke-Jensen den einaste Høgre-ordføraren i Finnmark. Høgre hadde ikkje nokon frå Finnmark på Stortinget frå 2005. Plassen er ledig. I 2009 kaprar han utjamningsmandatet og hamnar på Stortinget. I dag er han forsvarsminister. Dette er ei lita historie om Frank Bakke-Jensen. Og om lokaldemokratiet.

Jens Kihl

Byttet parti etter sextrakassering

METOO: Sextrakassering var en av grunnene til at Sara Berge Økland meldte seg ut av Fremskrittspartiet, men hun tror ikke problemet er spesielt for enkelte partier. I Bergensavisen forteller Økland om hvordan hun opplevde å bli utsatt for trakassering fra mer sentralt plasserte personer i partiet. En av dem skal ha foreslått at hun stilte opp lettkledd i mediene for å få sitt nasjonale gjennombrudd, sier hun til avisen. Målet med å dele historiene om hva hun har opplevd er å vise at seksuell trakassering også er et problem i politikken. Økland tror problemet er like utbredt i politikk som næringsliv, men tror mange lar være å fortelle om det.

ONTB

Han bidro til å endre miljøparagrafen. Nå m

Staten er på

STRATEG: Pål W. Lorentzen satt i utvalget som foreslo endringer i Grunnlovens miljøparagraf. Nå gir han råd til dem som vil ha staten dømt for samme paragraf.

KLIMA-SØKSMÅL

Av Simen Tallaksen

Høyesterettsadvokat Pål Lorentzen vil helst ikke beskrives som en bakmann for klimasøksmålet som nå føres i Oslo tingrett. Likevel er det mye som tyder på at han er nettopp det:

I 2010 tok han initiativ til Norsk klimastiftelse, der han i dag er styreformann. Stiftelsen er en av flere miljøorganisasjoner som har stilt seg bak klimasøksmålet. Lorentzen har også ledet et juridisk råd i Foreningen grunnloven § 112, der han har gitt innspill til et søksmål.

Selv daterer Lorentzen interessen for den såkalte miljøparagrafen tilbake til 2010, da han møtte framtrepende amerikanske jurister som jobbet med klimarettssaker i USA.

– Da konkluderte jeg med at vi ikke hadde en tilsvarende rettspraksis i Norge, sier Pål Lorentzen til Klassekampen.

Foreslo ny lov

På samme tid var advokaten en del av et statlig utvalg som så på menneskerettighetene i Grunnloven. Utvalget foreslo å innlemme miljøparagrafen som en del av menneskerettighetene i Grunnloven, og endret også teksten til det som i dag er paragraf 112 (se faktaboks). I 2014 ble forslaget vedtatt av Stortinget.

FAKTA

Klimasøksmålet:

■ Natur og Ungdom og Greenpeace har saksøkt staten for fjorårets tildeling av oljelisenser i 23. konsesjonsrunde. Besteforeldrenes klimaaksjon er rettslig partshjelper.

■ Saksøkerne mener staten bryter Grunnlovens paragraf 112. Miljøparagrafen ble for første innlemmet i grunnloven i 1992, før den ble endret i forbindelse med Grunnlovsrevisjonen i 2014.

FRA GRUNNLOVEN

Paragraf 112:

«Enhver har rett til et miljø som sikrer helsen, og til en natur der produksjonsevne og mangfold bevares. Naturens ressurser skal disponeres ut fra en langsiktig og allsidig betraktning som ivaretar denne rett også for etterlekten. Borgerne har rett til kunnskap om naturmiljøets tilstand og om virkningene av planlagte og iverksatte inngrep i naturen, slik at de kan ivareta den rett de har etter foregående ledd. Statens myndigheter skal iverksette tiltak som gjennomfører disse grunnsetninger.»

Tre år seinere er tolkningen av paragraf 112 helt sentral i Oslo tingrett. Der hevder regjeringsadvokat Fredrik Sejersted, som statens representant, at miljøorganisasjonene Greenpeace og Natur og Ungdom ikke har rett til å saksøke staten etter paragrafen.

Han mener loven bare gir staten en plikt til å gjennomføre tiltak for å verne om miljøet, men at det ikke følger med en individuell rett til denne plikten.

Det står i sterk kontrast med konklusjonene fra utvalget Lorentzen var en del av. Her står det følgende om det som da het paragraf 110a (vern om samisk kultur) og 110b (miljøparagrafen):

«De to sistnevnte rettighetene kan både påberopes av kollektivet og av individet. Retten til et sunt miljø etter

Grunnloven § 110b er en rettighet som tilkommer 'enhver'.

Ut mot statens tolkning

Lorentzen mener det er krysstallklart at den nye miljøbestemmelsen gir individuelle rettigheter.

– Vi skjerpet innholdet ved å gjøre det helt klart at det er en rettighet og at staten har en plikt til å gjennomføre tiltak. Dersom staten ikke følger denne tiltakspikten, har enhver rett til å saksøke staten, sier han.

– Hvordan ser du på regjeringsadvokatens tolkning om at paragraf 112 ikke gir en individuell rettighet?

– Regjeringsadvokaten er på ville veier, og jeg er veldig overrasket over måten han argumenterer på. Det er ikke sånn det står, og det er ikke sånn det er ment.

Disse avgjorde

Utvalget Lorentzen var en del av, ble ledet av nå avdøde Inge Lønning. Klassekampen har snakket med de resterende utvalgsmedlemmene om hvor-

Åtvarar mot skatteutt

SKATT: Dersom forslaget om å fjerne maskinskatten går gjennom, må det kompenseres med andre skatter eller dårlegare tenester, åtvarar fleire kommunar. Regjeringa vil fase ut den såkalla maskinskatten, som kommunane i dag kan krevje inn frå industrien. Ifølgje regjeringa vil det gi industrien 800 millionar kroner i skattelette.

©NPK

Tirsdag 21. november 2017

DAGEN I DAG

SONING: Utenriksminister Ine Eriksen Søreide deltar i dag på Asia-Europe Meeting (Asem) sitt utenriksministermøte i Myanmar. Barne- og likestillingsminister Solveig Horne deltar på åpningen av Kirkens familieverns årlige samling. Arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie deltar på Tilbakeføringskonferansen i regi av Røde Kors Nettverk etter soning. Mariann og **Marianne** (her ved artist Faithfull) er dagens navn.

OR

ener han at staten tolker loven feil:

n ville veier

SATT I UTVALG: Høyesterettsadvokat Pål Lorentzen satt i utvalget som foreslo å innlemme miljøparagrafen i Grunnloven. Han mener statens tolkning er feil.

FOTO: ØRJAN DEISZ, BERGENS TIDENDE/NTB SCANPIX

dan paragraf 112 skal forstås. Medlemmene Janne Haaland Matlary og Jan Erik Helgesen ønsker ikke å uttale seg om saken.

Det gjør heller ikke Hilde Indreberg, som i dag er dommer i Høyesterett. Hun viser til at saken kan ende opp i Høyesterett, og at hun derfor ikke kan si noe offentlig om den nå. Indreberg er ikke oppført med noen dissenser i den

endelige rapporten som ble avgitt i desember 2011.

Tidligere Ap-statsråd Kari Nordheim-Larsen satt også i utvalget. Hun er forsiktig med å kommentere en pågående rettssak, men sier flere av diskusjonene fra retten også kom opp i utvalget.

– Jeg kjenner igjen diskusjonen som nå går i rettssaken fra våre diskusjoner i utvalget. Men jeg vil ikke mene noe

om hva som bør bli utfallet.

Tidligere utvalgsmedlem og Frp-politiker Carl I. Hagen er langt mer frittalende. Han var alene om å ta dissens mot endringene i miljøparagrafen.

– Jeg deler synet til regjeringsadvokaten og var restriktiv til å tildele individuelle rettigheter. Dette er avklaringer som hører hjemme i politikken, ikke i domstolene.

siment@klassekampen.no

UØNSKA: Fleirtalet på Stortinget vil ikkje ha Carl I. Hagen.

FOTO: CORNELIUS POPPE, NTB SCANPIX

Frp beder om å vrake Hagen

NEI: Fleirtalet av dei parlamentariske leiarane på Stortinget bad måndag Framstegspartiet om å finna ein annan kandidat enn Carl I. Hagen til Nobelkomiteen.

målet, seier leiar i Arbeidarpartiet Jonas Gahr Støre.

Han viser til at det er semje om at Frp har ein plass i Nobelkomiteen, og at det er opp til partiet sjølv å finna ein kandidat.

– Men dei bør prøva å finna ei anna løysing som ikkje har bindingar til Stortinget, seier Støre.

Høgre slutta likevel ikkje opp om oppmodinga frå Ap, SV, Senterpartiet, KrF og Venstre, men godtok likevel at Frp no blir beden om å sjå på saka på nytt.

Frp nominerte nyleg Hagen til ein plass i Nobelkomiteen, men avgjerda har møtt hard kritikk fordi den tidlegare partileiaren er vararepresentant til Stortinget.

©NPK

NOBELKOMITEEN

– Konklusjonen blei at partia gav ei ganske klar innstilling til Frp om å revurdere spør-

HL-SENTERET

TORS DAG 23. NOVEMBER

KL. 15.00 - KL. 20.00

SEMINAR

HOLOCAUST I NORGE – HOLOCAUST I SVERIGE

Program og påmelding:
www.hlsenteret.no

Arrangører:
Senter for svensk-norsk samarbeid og HL-senteret.
Støttes av Fritt Ord

Voksenåsen Kultur- og konferansehotell,
Ullveien 4, 0791 Oslo